

Borbély Szilárd

A' Credencz¹

Érzékenyjáték öt részben (részlet)

Borbély Szilárd 1964-ben született Füzesgyarmaton. A Debreceni Egyetem bölcsészkarán végzett 1989-ben. Irodalomtörténészként dolgozik, a Debreceni Egyetemen tanít. Első verseskötete 1988-ban *Adatok* címmel jelent meg, azóta hét kötete látott napvilágot. Legutóbb 2004-ben *Halotti Pompa* címmel a Kalligram Kiadónál. Nős, két kislánya van.

A darab Teleki László *Kegyencz* című szomorújátékát használja fel. Az itt közölt rész a fiatal Romlet és környezetének a hatalom megszerzéséért folytatott cinikus küzdelmét mutatja be. A politikai szerepek szarkasztikus kifordításként szexuális szerepekké csupaszodnak le. A gyorsan változó szövetségek és ellenségeskedések a politikai mozgásokat a promiszkuitás metaforájába fordítják át. A szomorújáték a végén a „mindent lehet, de semminek sincs semmi értelme” kiábrándító belátásához jut el.

Játszó személyek:

CÉZÁR / Kéjenc; Romlet és Ártatlan természet szerinti apja

CÉZÁRNÉ / Nimfomán; Max testvére

EUGÉNIE / Lesbikus tini; Cézárné törvényes és Max természet szerinti lánya

BERENICE / Domina; Bordélytulajdonos Filozófusnő

EROGÉNIA / Udvarhölgy; Topmodell Konzumnő; a Kabinet PR Menedzsere

GECIUSZ / Pedofil Politikus; Fővezér

ÁRTATLAN / Cézár törvénytelen gyereke

MAX / Fallokrata Szodomita; Cézárné testvére és Cézárné leányának atyja

ROMLET / Max törvényes és Cézár természet szerinti fia

JÚLIA / Szalonfeminista, Orálfanatikus; Max második felesége; Romlet Nevelőnője

HERAKLESZ / Eunuch, Nekrofil orvos, Szadista; Birodalmi Boncnok

HERMAN / Transzvesztita, Hermafrodita, Mazochista; a Titkosrendőrség Vezetője

FULGEN / Teoretikus Csoportvezető, Biszexuális; Kettős Ügynök

SÚGÓ / Leselkedő; a Még Tikosabb Rendőrség Ügynöke

MIND / Szenátorok, Udvaroncok, Őrség, Ajtónállók, Stb., Színész: A Stáb Tagjai

¹ A Credencz (vagy Kredenc, Kredencz, Credence, Credance) írásképe bizonytalan.

4. rész

(A Titkos Oldalajtón belopakodnak az „Orozva Gyilkolók”: Romlet, Fulgen, II. és III. Szenátor, Stb. A trónteremben. Cézár a Trónon ül.)

ROMLET Most meghalsz, vén Geci-gejzír!

II. SZENÁTOR Nem kellene törvényesen?

FULGEN Szükségtelen aggályoskodás, a Forradalmi Terror a nép akaratát teljesíti.

II. SZENÁTOR De mi van, ha mégsem?

ROMLET Áruló! Fulgen, szúrd le! (II. Szenátor összeesik.) Nem szereztem a baleseteket.

CÉZÁR Mit kerestek itt kivont fegyverrel?

ROMLET Megakadályoztunk egy merényletet...

FULGEN Az életedre tört! (Belerúg a holttestbe.)

CÉZÁR Nem bízhatom a Szenátusban, sejtettem én!

ROMLET Adj parancsot, hogy irtsák ki a szenátorokat!

FULGEN Ez az egyetlen megoldás!

III. SZENÁTOR (Kardot ránt.) Megálljatok! Ez az ősi törvény megsértése! (Összeesik.)

FULGEN (Törét törölgeti.) A Szenátus a múlt csökevénye, láthatod, Cézár, nem bízatsz bennük.

CÉZÁR Vigyél üzenetet Hermannak: Fogják le és végezzék ki a szenátorokat!

(Stb. elrohan a parancsal. Kisvártatva dulakodás, kiabálás, üvöltések, sortűz.)

CÉZÁR No, ez megvolna...

FULGEN Akkor elbúcsúzhatsz te is...

ROMLET Ne, én akarom... (Szúr.) Ó, papa, hogy így kellett találkoznunk... (Krokodilkönnyeket hullat.)

FULGEN Éljen Max, a Cézár! Szabadítsuk fel a proletariátust!

ROMLET Csak úgy sebtibe? A helyedben én gyorsan eltűnnék, Fulgen. Max, attól tartok, megértette az eszméidet. (Sokat sejtetõn.) A forradalom, ahogy mondtad, permanens... Már parancsot adott, hogy gyilkoljanak meg!

FULGEN Jaj-jaj, akkor el kell rejtőznöm. Csatlakozom a Világforradalmi Bizottmányhoz! És kirobantjuk a Világforradalmat. Hamarosan hallani fogsz még rólam! Szövetségesek vagyunk?

ROMLET Életre-halálra! Számíthatsz rám! (Fulgen a Titkos Oldalajtón eltűnik.) A marha!

(Geciusz jön.)

GECIUSZ Cézár, a testőrség fellázdadt, elégedetlenség tört ki... Óh, látom, elkéstem... Ki tette ezt?

ROMLET Nem én, Fulgen, ő volt, bizony... (Zavarban.)

GECIUSZ Értem. Akkor már csak azt kell eldöntenünk, hogy hős volt vagy merénylő? Mi a véleményed?

ROMLET Te mit gondolsz?

GECIUSZ Mondjuk azt, hogy megakarta erőszakolni Cézárt...

ROMLET ...inkább Cézárnét...

GECIUSZ Ő már meghalt!

ROMLET Ja, tényleg...

GECIUSZ Vagy tudod mit? Legyen inkább Eugénie! Ez jobban felizgatja a prolikat, akik a bulvársajtót olvassák...

ROMLET Igen, és Eugénie mint militáns lesbikus, végső erejével védekezett becsülete védelmében, amikor belépett Cézár, és lánya segítségére sietett. Ekkor érte a halálos tőrészúrás...

GECIUSZ A lesbikust, azt hagyjuk ki a kommunikéből. Hívják Erogéniát! (Egy Udvaronc el.)

(Hallgatnak.)

GECIUSZ Szóval, Fulgen...?

ROMLET Igen... (Kicsit még bizonytalan.) El kell tennünk láb alól! Nem jó, ha az eszköz túléli a használóját! Max lesz a cézár, intézd el, kérlek, a részleteket!

(Erogénia vonaglik át a színen.)

GECIUSZ Jó, hogy jön, Erogénia kedves! Ma is milyen vadítóan néz ki! És micsoda parfüm! Hmm, párizsi?

EROGÉNIA Köszike! Vad Tigris! (Hárap a levegőbe.) Miért hívatatok, fiúkák?

GECIUSZ Kifingott ez a geci...

EROGÉNIA ...sperma... disztingváljunk...

GECIUSZ Az a te dolgod, édes. Szerkeszd meg a kommunikét: „Mély fájdalommal tudatjuk polgárainkkal, hogy blablabla... szeretett Cézárunk blablabla... leánya tisztességének védelme közben blablabla... áldozatul esett blablabla... – Cézár menyolóját a hős Fulgen blablabla...

ROMLET Na, de... nem ebben egyeztünk meg...

GECIUSZ (Erogénia fenekére csap.) Csak lenne húsz évvel fiatalabb... Na és, hős vagy áldozat, nem mindegy?... (Gyanakvón.) Miért olyan fontos ez neked?

(Itt felbukkan megint a Sűgó, gestusokkal bekapcsolódik a játék menetébe.)

ROMLET Visszautasítom!

GECIUSZ Mi a helyzet a fiatal Rómával? Herman mindent jelentett. A szenátorok likvidálása után begyűjtettem a barátaidat... egyedül maradtál...

ROMLET Max megvéd.

GECIUSZ Átvettem a hatalmat. Maxot kedvelem, de lehet, hogy búcsút kell vennünk egymástól. (Ártatlan jön be.) Újabban az ártatlanságot kedvelem, ugye, Ártatlan?

ÁRTATLAN Igen, Geciusz! Te vagy a legnagyobb hős!

(Közben Geciusz Ártatlant a Credencz felé tuszkolja, majd az ajtaján be. A szokásos zajok.)

(Sűgó és Herman – a Credencz két oldalán, egymást észre nem véve – közben bejönnek a „színpadra” „hallgatózni”.)

ROMLET Óh, mely dicső ész bomla össze itten!

Udvarfi, hős, tudós, szeme, kardja, nyelve;

E szép hazánk reménye és virága, Az ízlés tükre, mintha egy szoborhoz,

Figyelme tárgya minden figyelőnek,

Oda van, ím, oda!

S én legnyomorúbb minden bús hölgy

SÚGÓ udvaronc...

ROMLET ...udvaronc közt,

ki szívtam zengő vallomási mézét, Most e nemes, fölséges ész, mi képp

Szelíd harangot, félreverte látom; s a tökéletes, nyíló ifjuságot

a téboly marja szét. Ó, Istenem, mért kellett, mért kell látnom ezt nekem?²

(Romlet el. Sűgó és Herman összetalálkozik. Fegyvert rántanak.)

SÚGÓ Te itt...

HERMAN Te itt...?

SÚGÓ Romlet szegény egyre...

HERMAN Romlet, szegény egyre, veszélyesebb szemmel kell tartani.

² Kosztolányi Dezső: *Kis bordélyház* c. versének részlete.

(Rosszul tagol, nem érti, zavarodott.)

SÚGÓ Személyi...

HERMAN Személyi követőt állítok rá. Veszélyes lenne, ha spermáját tudtunk nélkül szórná szét Rómában: koszos bordélyok, bűzös konyhák, cselédszobák és penészes lépcsőházak kövén, vagy vizelettől salétromos kapualjak nyelnék el ifjúsága virágait.

SÚGÓ Maxnak...

HERMAN Maxnak kevés van hátra, a mérget személyesen szoktam beadni neki. Hamarosan újabb kezelést kap... (El.)

(Berenice Bordélyának Budoárjában.)

BERENICE Ez extra szolgáltatásaink közé tartozik, kedves Max. Mindenki ezt akarja mostanában: beöntés, gumibugyi, beöntés... Egész Róma itt tolong... És ez a tündéri novicia, ugye, délelőtt is milyen felszentelt kezekkel csinálta...

MAX Muszáj, megint... Berenice?

BERENICE Ez elvi kérdés! (Hangot vált.) Jó kisfiú!

HERMAN Itt van a doktor bácsi is!

BERENICE Itt van a papuska meg a mamuska...

HERAKLESZ Na, mit kap a mamától a kis Maxika? Na? Édes fagyit kap, színeset, jó hideget... a kis popócskájába... (Végzi a dolgát, gügyög.)

BERENICE Egy leendő Cézár – sőt, ha híreim nem csalnak, akkor már az is –

HERAKLESZ Cézárka... kicsi Cézárka...

BERENICE ...legyen bátor. Fel kell készülnie arra, hogy cézár lesz, korlátlan hatalma lehetővé teszi, sőt megköveteli, hogy ne engedjen korlátot vágyainak, hogy ne tartsa vissza... Mindent megtehet, és le

kell rombolni a korlátait ahhoz, hogy istenként mindent meg merjen tenni. És hogy a nép mindent megbocsásson magának, amit elkövet. Minden gonoszságot, minden bűnt, mindazt, amire a többiek csak vágnak, amire csak álmaikban mernek gondolni. Ennek érdekében állandóan nyitva kell tartania a végbélynyílását. Ott és akkor végezze szükségait, ahol és amikor jólesik. Amikor parancsolom!

MAX Júlia, segítsen rajtam...

HERMAN Hozzák ide azt a ribancot, hadd szopja le, hátha akkor összeszedi magát. (Valaki el.)

BERENICE Nem értek egyet, módszerem lényege a megvonás és a megalázás...

HERMAN Ismerjük a módszereit, specialistáink néhányat alkalmaznak is. Nekünk azonban vannak személyiségre ható anyagaink, a nemét is meg tudjuk változtatni, és anélkül, hogy ez kívül nyomot hagyyna rajta.

BERENICE (Élvezettel felszisszenve.) Óh...

HERMAN Ha akarjuk, a személyiségén akkora vaginát nyitunk, amelyben ki-be járhat az összes morális késztetése! Érti?

BERENICE (Sértődötten Hermanhoz.) Akkor mire menjek rá? Rabszolgaság?

HERMAN A felmagasztaltatás útja a megaláztatás, alázd meg magad, ha azt akarod, hogy dicsőítsenek! Légy kiszolgáltatott, ha azt kívánod, hogy kiszolgáljanak! Légy szolga, hogy szolgáljanak!

BERENICE (mint Domina) A saját vágyaid szolgálja! (Bőrszíjakat, szájkosarat, nyakörvet, pórázt etc. szerel Maxra.) Lábhoz! Feltérdel!

MAX Pisilnem kell...

BERENICE Kuss! Pitizni!

HERMAN *(Ordít a fülébe.)* A nép vágyainak rabszolgája! *(Berenicéhez.)* Ez is egy halom szar, mint Romlet. Remeg, mint a kocsonya.

(Max egyre jobban remeg, a szája habzik, akár túlzottan is.)

HERMAN Folytasd az idomítást. *(El.)*

MAX Kakika...

BERENICE Sperma, rabszolga, sperma!

MAX Kakika, pisike...

BERENICE Sperma, te geci, sperma! Nyald fényesre a cipőmet!

(Max vonakodik, nyalogatja a cipőjét.)

BERENICE Megjött a szopós kurvád, szaros! *(Júlia érkezik.)*

JÚLIA Édes férj! nagyon szenvedsz.³

(A szokásos credenczes jelenet következik, rúzs, slicc etc., Berenice közbeiktatásával és felügyeletével. A Credenczhez lépnek, amelyből ekkor Fulgen lép elő zavartan a Titkos Oldalajtón. A Sűgó a Credencz ellenétes oldalán leselkedik. Majd innen folytatódik Max idomítása.)

BERENICE És Te, Fulgen, hogy kerülsz ide?

FULGEN Azt hiszem, Romlet el akar tenni láb alól. Kénytelen vagyok a forradalomra játszani, de hátha az bejön.

BERENICE Nincs forradalmi helyzet, ezek szerint?

FULGEN Marhaság, azt én találtam ki. Cézár nem vette meg a hatástanulmányomat, reméltem, valaki majd csak ráharap.

BERENICE Foglalkozzál inkább filozófiával, mint politikával. Nem jársz a Szalonomba sem.

FULGEN Mi ez a dolog Maxszal? Mit csinálsz?

BERENICE Herman megbízásából csinálom, valamiből meg kell élni. Romlet kicsit berágott Maxra, asszem, ki fogják nyírni. De ez már nem az én dolgom.

FULGEN De mi ez?

BERENICE Le kell mondatni a trónról, vagy eltenni láb alól.

FULGEN Romlet Cézár törvénytelen gyereke Melindától, Max első feleségétől, ezt mindenki tudja, Eugénie pedig Cézárné lánya, Romlet féltestvére, csak az a baj, hogy Romlet nem akarja feleségül venni. Inkább Cézárnét akarja, akit pedig Max szeretne feleségül venni, hogy bejelentesse igényét a trónra.

BERENICE Na és Júlia?

FULGEN Júliát kolostorba küldik, vagy mit tudom én, kis kurva, senkit sem érdekel. Mit jössz ezzel?

BERENICE Na és te, most mit csinálsz?

FULGEN Eladom magam Romletnek, úgy látom, az ő csillaga van emelkedőben. *(El.)*

(A Credenczből kikászálódó Hermant veszi Berenice kezelésbe. Sűgó besurran a Credenczbe, amikor Berenice elfordul.)

BERENICE *(Beszól a Credenczbe.)* Jól van, te elmehetsz! Ki vagy te? Halljam?

SÚGÓ ...örök... *(Besurranva a Credenczbe.)*

(Max nyöszörög, nyöszörgéséből ki-vehető néhol:)

MAX ssssssssss... én ssssssss én ssssssssss örök sssss

³ Ophelia monológja a *Hamlet* III. felv. 1. szín végén. (Arany János és Nádasdy Ádám „kontaminált” fordítása.)

HERMAN *(Amint visszatér, súg valamit Berenicének.)* Megváltozott a politikai konstelláció, érdektelen lettél politikailag, mondjuk úgy, hogy egy Átmeneti Pillanat volt az egész, amíg érdekesnek tűntél, csak egy *partikuláris*...

MAX ssss örök ssss örök ssss

HERMAN Nevetséges nagyozolás...

MAX ssss örök ssssssssssss öööööö

HERMAN Na, hogy hívnak téged?

MAX ööööööööö

HERMAN Pillanat..... Pillanat...

BERENICE Nem öröket mond?

HERMAN Pillanat, Berenice kedves, adjon be neki még egy injekciót, aztán véreztessék ki, majd este, ha ráérek, felboncolom...

BERENICE Nem szeretném összekenni a kárpitot, feloldjuk savban, és leengedjük a végén.

(Fulgen érkezik vissza.)

FULGEN Állj, állj, ne bántsák a Nagy Cézár apját!

BERENICE Hogy? Nem értem... Te most megint hogy kerülsz ide?

FULGEN Romlet tanácsadója lettem. Ne kérdezősködj, tedd a dolgod.

BERENICE De nagy mellényed lett!

FULGEN Romlet érkezik...

SÚGÓ *az új cézár...*

FULGEN *Az új cézár...*

MAX *(A jelenet közben többször lekuporodik, mint a kutyák, kakálni szeretne, de Erogénia mindig elrángigálja a pórázzal.)* Kakika...

FULGEN Romlet maga akar meggyőződni az alávaló gyilkosság körülményeiről.

BERENICE Már megint miről van szó, hisz senkit sem öltek meg?!

FULGEN Ez csak a látszat...

HERMAN Te adtad neki ezt a tanácsot?

FULGEN És Max gyilkosainak megbüntetéséről beszéltem vele...

BERENICE De...

FULGEN, HERMAN Kuss... *(Romlet kísérettel érkezik.)*

ROMLET Oh, atyám, hogy így kell lássalak...

MAX öööööööörök

(Romlet tört híz elő, majd zokogás, könnyek etc. – szúr egyet, majd fékevesztetten szurkál. Átmenet nélkül megnyugszik. Sajtótájékoztató.)

ROMLET Meg kell büntetnünk Cézár gyilkosát! A polgárok csak akkor hihetik, hogy a jog és a törvény biztonságában élhetnek, ha méltóképpen példát szolgáltatunk, uraim! Cézárné akarta e feddhetetlen férfiú halálát!

FULGEN És Heraklesz...

ROMLET Legyen!

HERMAN De Uram, Heraklesznek ez a szakmája!

ROMLET Kuss, ne zavarj össze bennünket! Fulgen, fogalmazd meg a hírt!

FULGEN *(Írja:)* „E nehéz órákban, amikor az egész haza együtt gyászol, e gyáva és alávaló tett, melyet Róma ellenségei követtek el, polgáraink mély és őszinte felháborodását váltotta ki, és megerősítette hitüket a Romlet vezette Fiatal Róma mozgalmában.”

BERENICE Akkor én most befejeztem? Herman, mi van?

FULGEN Már intézkedtünk, Berenice Budoárját bezáratjuk!

BERENICE Miért?

FULGEN Nem mindegy? Akarsz indoklást? *(Bericét likvidálják.)* Felforgató eszméket terjesztettek, és erkölcstelen viselkedéseket közfelháborodást keltett. Túl sok a filozófus! Minden filozófust száműzetünk Rómából!

ROMLET Oh, papi... *(Könnyek; de még egyet rúg bele, mielőtt kimegy.)*